1852. N°. 156.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 31 DECEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afsonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 30 December.

De Arrondissements-Regtbank te Amsterdam (eerste kamer) heeft den 28sten, in zake het incident van onvoldoende productie, opgeworpen door den Staat der Nederlanden gedaagden, tegen deze stad, eischeres (in zake het Haarlemmermeer), zich niet vereenigende met de conclusie van het Openbaar Ministerie, beslist ten voordeele van de eischeres en dus de exceptie van den Staat *verworpen*.

— Het Tweede Genootschap van Teylers Stichting heeft, voor het jaar 1853, de volgende prijsvraag voorgesteld:

»In hoeverre heeft het Protestantisme de verpligting, die het had aan de beoefening der klassieke litteratuur, vergolden door de latere beoefenaars dezer litteratuur voor het Heidensche te bewaren, 't welk vooral in de tweede helft der vijftiende eeuw in de denkbeelden van vele geleerde Italianen was ingeslopen, ten gevolge van de studie der Klassieken? Is er later in het bestuderen dezer Klassieken eene practisch verschillende rigting aan te wijzen tusschen Protestantsche en R. Kath. geleerden, en zoo ja, hoedanig is die verschillende rigting, en kan zij thans nog van invloed zijn op de beoordeeling van de waarde of onwaarde der klassieke studien bij de opvoeding?"

De prijs voor de best gekeurde verhandeling, in antwoord op deze prijsvraag, is eene gouden medaille, ter innerlijke waarde van vier honderd Hollandsche guldens.

De Verhandelingen moeten in het Nederduitsch, Fransch, Engelsch of Hoogduitsch, goed en leesbaar met eene Nederduitsche Letter, geschreven zijn door een andere hand, dan die van den opsteller. Ook moeten zij in haar geheel worden ingezonden vóór den 1sten April 1854, ten einde vóór, of in de maand April 1855 te worden beoordeeld.

De in te zenden antwoorden moeten, zonder naam en alleen met eene spreuk onderteekend, voorzien van een verzegeld briefje, dezelfde spreuk ten opschrift voerende, en van binnen den naam en de woonplaats des schrijvers, gezonden worden aan het Fundatie-huis van wijlen den Heer P. Teyler van der Hulst, te Haarlem.

— Te Rotterdam zal over de Wijnhaven een nieuw basculerende brug gelegd worden, die op Rottepeil wijd is 14.60 el, de 10 ijzeren bruggleggers daarvan zijn gesmeed in de fabriek van de Heeren Paul van Vlissingen en Dudok van Heel te Amsterdam, terwijl het niet minder belangrijke gegoten ijzerwerk is vervaardigd in de fabriek van den Heer Sterkman, te 's Hage. Voorts munt deze brug in sierlijkheid van ordonnantie, hoewel bij eene schijnbare ligtheid tevens bij eene voldoende sterkte, boven reeds vroeger daargestelde uit en doet in allen deele den ontwerper eer aan.

— Bij vonnis van het Prov. Geregtshof van Gelderland van den 5den Oct. ll., is bevestigd een vonnis der Arrondissements-Regtbank te Zutphen van den 7den Julij 1852, waarbij een vrachtrijder aangehaald wegens het vervoer van een pak papieren, wegende beneden de 5 oncen, was vrijgesproken op grond dat het pak ingenaaide boeken bevatte, dewijl dat onder brieven, onder paketten, papieren bevattende, naar het gewone spraakgebruik, geene ingebonden of ingenaaide boeken kunnen worden verstaan, welke meening door de uitdrukkingen, gebezigd in art. 13 der wet, wordt bevestigd, alwaar onder anderen niet-ingebonden boeken, bij derzelver vervoer door den Staat, met een verminderd porto worden bezwaard;

dat hieruit volgt, dat alleen boeken in bladen, zoowel in den zin van art. 1 als van art. 13 der wet, als postpligtig kunnen worden beschouwd, doch, na te zijn ingebonden of ingenaaid, niet meer met brieven of papieren kunnen worden gelijkgesteld;

dat ook in art. 26 derzelfde wet het verbod voorkomt, onder bedreiging van straf, tegen het vervoer van brieven en paketten, papieren bevattende, zonder dat bij dit artikel het vervoer van ingebonden boeken en van gedrukte papieren, in art. 13 vermeld, wordt verboden, waaruit is af te leiden, dat de post-administratie zich het vervoer van alle gedrukte papieren en niet-ingebonden boeken niet bij uitsluiting heeft willen voorbehouden, maar alleen de ingezetenen door die bepaling in de gelegenheid heeft willen stellen, om tegen verminderd port die voorwerpen door den Staat te laten overbrengen.

— In het Maandblad N°. 11, Nov. dezes jaars, van het Nederlandsch Onderwijzers-Genootschap, komt een stuk voor: *Over het Christelijk beginsel in de gemengde school, volgens de ondervinding*, dat in dezen tijd van strijd over beginselen de meeste aandacht verdient. Het is ingezonden door de Afd. Amsterdam, door eene commissie uit haar midden opgesteld en door de geheele afdeeling, bestaande uit 109 leden, meest Hoofd-Onderwijzers der hoofdstad, als hare overtuiging erkend. Dit stuk verdient daarom zoo zeer de aandacht, omdat het in klare en krachtige woorden geheel naar waarheid uitspreekt, hoe men in gemengde scholen handelt, ten opzigte van het onderwijs in de Vaderlandsche en Bijbelsche geschiedenis, het Godsdienstig onderwijs, het gebed en gezang, terwijl het eindelijk een antwoord geeft op de teedere vragen: *Is er een Christelijke geest op uwe scholen bevorderd? Hebben uwe bemoeijingen ergernis gegeven aan eene der bestaande gezindten?* Het veld der bespiegelingen is geheel onaangeroerd gebleven, men wijst aan wat men doet, en hoe men handelt. Voor alle partijen is dit stuk merkwaardig, terwijl hoofdbestuurders van het Nederlandsch Onderwijzers-Genootschap, daarbij verklaren, dat het met hunne overtuiging geheel strookt. (*Hbl.*)

— De Graaf van Limburg Stirum heeft vrijdag l. l. het bestuur der provincie Groningen overgedragen aan den Heer Homan, Lid der Ged. Staten, ten gevolge van zijne benoeming tot Commissaris des Konings in Gelderland.

— De *Staats-Courant* heeft dezer dagen medegedeeld den volgenden staat van de op den 15den December 1852 in de entrepôts te Amsterdam, Rotterdam, Dordrecht en Middelburg aanwezige hoeveelheden der hierna vermelde goederen:

Goederen.		Maatstaf.	Amsterdam.	Rotterdam.	Dordrecht.	Middelburg.	Totaal.
Asschen, pot- en parel-		ponden	1713624	1387413	»	»	3101037
» weed- en soda-		id.	»	»	»	»	»
Granen	Gerst	lasten	629	76	»	»	705
	Rogge	id.	17417	6528	477	»	24422
	Tarwe	id.	10528	2591	»	»	13119
	Boekweit	id.	349	36	»	»	385
Huiden		waarde	77359	2700	»	2740	81799
Indigo		ponden	89836	1435	»	»	91271
Koffij		id.	1852269	133431	»	»	1985700
Rijst		id.	6636346	368263	»	»	7004609
Suiker, ruwe		id.	9392942	5593889	180970	65884	15233685
Tabak in rollen of bladen en ongeplette stelen		id.	585131	327498	»	»	912629
Tin		id.	1702934	»	»	»	1702934
Traan, walvisch- en robben-		vaten.	275	159	»	»	434
Traan, lever-		id.	672	11	»	»	683

'sGRAVENHAGE, 30 December.

Z. M. heeft benoemd tot Raadsheer in het Prov. Geregtshof van Friesland, Mr. G. Hiddema Jongsma, President der Arr.-Regtbank te Sneek, en tot Regter in de Arr.-Regtbank te Amsterdam, Mr. A. van Eyk Byleveld, Subst. Griffier bij het Prov. Geregtshof in Noord-Holland.

Z. M. heeft onderscheidene benoemingen gedaan van Officieren bij de administratie van 's Lands zeemagt. Ook zijn bij Z. M. besluit van den 28sten uit het corps Zee-Officieren eervol afgevoerd, onder toekenning van pensioen, de Kapitein-Luitenants ter zee: F. Sluyter (met rang van Kapitein ter zee), P. A. Talma, N. C. J. van Voss en B. Durleu, en de Officieren van administratie der 1ste klasse W. C. H. Halverhout en C. Köhlen. Verder heeft Z. M. benoemd tot Kapitein ter zee, den Kapitein-Luitenant ter zee A. J. Voet; tot Kapitein-Luitenants ter zee, de Luitenants ter zee der 1ste klasse: J. H. Matthysen, G. H. Buschman, B. H. Staring, L. Nicolson, H. D. Kramp, F. V. C. Engelbert van Bevervoorde, M. C. van Vreeland en B. van Voss; en tot Luitenants ter zee der 1ste klasse die der 2de klasse: Jhr. J. Westpalm van Hoorn van Burgh, J. F. Koopman, W. de Eyssery, L. G. Brocx, S. H. Binkes, L. Schuyt Korver, W. C. Klis, Jhr. A. Klerck, J. O. H. Arntzenius en J. H. G. Jordens.

— De Koning van Zweden neemt wel in beterschap toe, doch blijft zoo zwak, dat hij ondersteund moet worden als hij in zijne kamer wandelt. —

De Kroonprinses en de jonggeboren Prins waren wel. De Doop zou den 22sten dezer plaats hebben.

— Uit Scheveningen wordt het volgende geschreven: Als een bewijs hoezeer het te bejammeren is dat de visscherij met de netten is gestaakt moeten worden, kan strekken, dat de schuiten, die ongeveer drie weken daarmede hebben mogen visschen, niet minder dan *f* 5500 hebben besomd. Sedert staat te Scheveningen de visscherij weder geheel stil, want, zoo het schijnt, is er met het hoekwant op deze kust niets meer te vangen, waardoor eene werkeloosheid geboren wordt, die zeer betreurenswaardig is. Men blijft zich dan ook vleijen, dat aan dien stand van zaken, welke zoo veel armoede doet geboren worden, spoedig een einde kome.

AMSTERDAM, 29 December.

Eergisteren nam de Prins van Oranje deel aan een diner, dat hem werd aangeboden door den Baron E. van Tuyll van Serooskerken, Opperjagtmeester van Z. M., en begaf zich later naar den Franschen Schouwburg, waar hij met het volkslied en toejuichingen begroet werd. Gisteren woonde hij een diner bij door den Heer J. Luden, Kol.-Adjudant van Z. M., hem aangeboden, en des avonds de voorstelling der Italiaansche opera. De Prins zal waarschijnlijk tot aanstaanden Dingsdag in deze hoofdstad blijven.

— Z. K. H. Prins Frederik heeft aan de afdeeling Natuurkunde van de Maatschappij Felix Meritis, *f* 300 geschonken, tot uitbreiding der verzameling werktuigen bij die afdeeling.

LEEUWARDEN, 27 December.

De Heer H. B. van der Haer, lid der Ged. Staten van dit gewest, die zich naar 's Gravenhage had begeven tot herstel van zijne gezondheid, is aldaar den 24sten overleden.

— Te Harlingen moeten op last der stedelijke Regering aldaar de honden 6 weken vastgehouden worden, omdat er zich een dolle hond heeft vertoond. Deze behoorde, naar men zegt, aan eenen vleeschhouwer ter dier stede, is buiten de stad geloopen naar den kant van Sexbierum en heeft daar eenige honden en schapen gebeten. Een man, in het land bij die schapen, heeft, door over eene sloot te springen, het gevaar nog kunnen ontwijken. Men heeft dien hond te Sexbierum afgemaakt.

— De mastmaker T. Bloksma te Sneek heeft een eendvogel uit Engeland afkomstig, die veel grooter is dan gewoonlijk, en van den 19den Januarij dezes jaars af, 139 eijeren lag in 140 dagen; sedert de laatst verloopen 15 dagen had de eend weder 15 eijeren gelegd.

ASSEN, 27 December.

De weduwe J. Lutke, te Roswinkel, hebbende vier kinderen, werd onlangs in den nacht verschrikt ontwaakt door haren oudsten zoon, die een vreeselijk geluid van zich gaf. Uit het bed gesprongen en bij hem gekomen zijnde, zag zij hem als dood ter neerliggen. Van de eerste hevige ontsteltenis weder eenigzins tot zich zelve gekomen zijnde, wendde zij eenige middelen aan om hem weder bij te brengen, doch vruchteloos waren alle hare zorgen. Eindelijk bedenkt zij nog één middel; zij nam een mes en bragt hem daarmede eene kleine snede in het regteroor, waaruit eenig bloed kwam, waarop de lijder een gil van zich gaf, allengs beter werd en binnen een uur tijds herstelde. Naar men zegt, moet hij al vroeger door een gelijk toeval aangetast zijn geweest. (*N. Dr. Cour.*)

MEPPEL, 27 December.

Men stelt hier veel pogingen in het werk tot het verkrijgen van een derden Predikant. Er is daartoe een adres aan Z. M. ingediend, met verzoek om eene jaarlijksche bijdrage van *f* 600, terwijl uit de kerkelijke fondsen even zooveel voor de bezoldiging van den Predikant zou worden bijgedragen.

— Gisteren avond had hier een akelig tooneel plaats. De persoon J. L., in beschonken toestand verkeerende, poogde zijne vrouw te vermoorden, hetgeen welligt gebeurd zoude zijn, ware hij door de policie daarin niet verhinderd. Voor de tusschenkomst der openbare magt had hij de vrouw reeds geschopt, geslagen en de kleederen met woestheid van het lijf gerukt, ja, een mes haar onder de keel langs gehaald, waardoor echter gelukkig zijn doel niet is bereikt. Zijnen schoonvader, die hem tot bedaren wilde brengen, heeft hij met het mes eene belangrijke wonde in den arm toegebragt.

— Donderdag ll. was een schipper te Vollenhove bezig met de vuilnis, die hij gekocht had, uit het secreet-riool onder het stadhuis weg te ruimen. Na eenigen tijd kwam hij in eenen toestand terug, dat hij niet meer op zijne beenen kon staan. Hij vertrok daarop naar Zwartsluis, waar hij overleed. Het riool was in langen tijd niet open geweest, zat dus vol bedorven lucht, welker inademing de oorzaak van zijnen dood is geworden. (*Hbl.*)

MIDDELBURG, 28 December.

Als eene weinig bekende bijzonderheid nopens de onbrandbaarheid van het zeewier komt het ons niet ongepast voor het volgende mede te deelen. Bij het bouwen der fabriek van meekrapbereiding te Wilhelminadorp, is het eene gedeelte van het andere gescheiden door eene dubbele rij latten, aangevuld met zeewier. Bij den onlangs aldaar plaats gehad hebbende brand, heeft zich het opmerkingswaardig verschijnsel voorgedaan, dat de latten aan de eene zijde, waar de brand fel woedde, geheel weggebrand zijn, zonder dat de vlammen eenen doortogt hebben gevonden door het zeewier, zoodat de latten aan de andere zijde volkomen gaaf zijn gebleven.

— Men schrijft uit Goes, dat aldaar in den morgen van den 25sten dezer, tusschen half 6 en 6 ure, een schok is waargenomen, hetgeen men aan eene schudding van den grond toeschrijft. Bijzonderheden zijn daarvan echter niet bekend.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 28 December.

Het nieuwe Ministerie is dus zaamgesteld: de Graaf van Aberdeen, eerste Lord der Schatkamer (eerste Minister); Lord Cranworth, Lord Kanselier; de Heer Gladstone, Kanselier der schatkist; Lord Palmerston, Secretaris van Staat voor de Binnenl. Zaken; Lord John Russell, Secretaris van Staat voor de Buitenl. Zaken; de Hertog van New-Castle, Secretaris van Staat voor de Koloniën; Sir James Graham, eerste Lord der Admiraliteit; de Graaf Granville, Voorzitter van den Ministerraad; de Hertog van Argyle, Bewaarder van het Staatszegel; de Heer Sidney Herbert, Secretaris voor het Krijgswezen; Sir Ch. Wood, Voorzitter van het Collegie van toezigt op de Indische zaken; Sir W. Molesworth, eerste Commissaris voor Openbare werken. De genoemden zullen den Kabinetsraad uitmaken; waarin Lord Lansdowne zonder portefeuille zal zitting hebben. Buitendien zullen de Heer Cardwell als Voorzitter van het bestuur der handelszaken, Sir Cockburn en Sir W. P. Wood in hooge regterlijke posten aan het bewind deelnemen.

— De eerste Minister Graaf van Aberdeen, heeft, in de zitting van het Hoogerhuis op gisteren, het programma van het nieuwe bewind bekend gemaakt. Het stelt zich voor, zich buiten alle inmenging in zaken van andere natiën te houden, vrede en vriendschap met alle Regeringen te bewaren, de formaliteiten bij de heffing der in- en uitgaande regten te wijzigen, de Israëliten te emanciperen, het kiesregt uit te breiden, en een stelsel van opvoeding in te voeren, dat aan alle kerkgenootschappen voldoen zal.

— De *Times* hecht aan de verwerping der Sardinische huwelijkswet, ook uit het oogpunt van Engelands belangen, groot gewigt. Het was niet enkel de vraag, zegt dat blad, of in Piemont huwelijken mogten gesloten worden zonder toestemming der Kerk. Het betrof ook een beginsel van oneindig grooter gewigt; het gold de vraag, of de Roomsche Kerk van de laatstelijk ontvangen slagen genoegzaam hersteld is om aan constitutionele regeringen de wet te kunnen stellen. Heeft Rome dit pleit gewonnen zoo kort na de mislukte diplomatieke openingen die van onze zijde te Rome gedaan zijn, dan wapene Engeland zich tegen een anderen aanval dan waartegen het zijne Kanaal-vloot bemand en zijne burgermilitie op de been gebragt heeft.

— Volgens de *Times* is er voor de Madiai's weinig hoop op bevrijding, dewijl de Toskaansche Regering laatstelijk de doodstraf ook weder op misdrijven tegen de godsdienst heeft toepasselijk verklaard, en hem, die zich ook maar verdacht van zoodanig misdrijf maakt, met 3 jaren gevangenis strafbaar gesteld heeft, terwijl alle scholen, die niet onder onmiddelijk bestuur der geestelijkheid staan, volgens eene Groothertogelijke verordening, binnen 12 maanden zullen moeten worden gesloten.

— In het bosch van Windsor zijn eenige meesterlijk bewerkte marmeren groepen en afzonderlijke beelden opgedolven, welke den beroemden beeldhouwer Pietro Francuvelia tot maker hebben, die in het midden der 16de eeuw leefde.

— Dezer dagen is aan den oever van de Theems met de eb een zoogenaamde zeeaal van 15 voet lengte en evenredige dikte, op het strand achtergebleven en gedood.

— Het schip Marco Paolo is uit Melbourne in Australie te Liverpool aangekomen in den voorbeeldeloos korten tijd van 68 dagen. De uit- en thuisreis had slechts 5 maanden en 21 dagen geduurd.

— Berigten uit Californië loopen tot 16 November. De stad Sacramento was bijna geheel door brand verwoest, waarbij vele menschen waren omgekomen. Ook te San Francisco en Marysville, hadden vernielende branden gewoed. De brandschade te Sacramento werd op 10 millioen dollars begroot, die te San Francisco op 150,000.

BELGIE.

BRUSSEL, 29 December.

De Senaat heeft in de zitting van den 27sten dezer het wets-ontwerp tot herziening der beide eerste boeken van het strafwetboek, met 28 tegen 8 stemmen aangenomen.

— Het gemeentebestuur heeft de onteigening verkregen van eene reeks huizen, ter verbreeding van de Stadhuisstraat en den ingang der Brouwersstraat. Men is reeds met afbreken begonnen.

— Te Molenbeek-St.-Jan, eene voorstad van Brussel, zijn drie klokken, twee beelden en eene kostbare kroon voor de Maagd ingewijd. Na de formuliergebeden is aan de klokken de doop toegediend, waarbij de burgemeester en zijne vrouw en nog een paar dames en de inspecteur van de registratie als peters en meters optraden. Daarna zijn de beelden en de kroon ingezegend. Alles was uit bijdragen der gemeente bekostigd. Ten slotte is de lofzang *Te Deum (Wij loven u o God enz.)* gezongen, en is de plegtigheid met een maaltijd besloten.

FRANKRIJK.

PARIJS, 29 December.

De verkoop van het domein Chantilly, met het bosch van Hez, toebehoorende aan den Hertog van Aumale, heeft over de 11 millioen fr. opgebragt. Het domein besloeg 10,300 en het bosch 17,150 bunders.

— Den Heer Genillier, Leeraar in de Wiskunde en een der standvastigste maar ook der gematigste voorstanders der Republiek, is bevel gegeven om dadelijk het land te verlaten.

— De daguerreotype is tot zulk eene hoogte geklommen, dat men daarmede reeds zeekaarten vervaardigt en opnemingen der oevers en kusten be-

werkstelligt. De Heer Macare, alhier, heeft de snelheid waarmede een voorwerp wordt opgenomen, tot zulk eene hoogte gebragt, dat hij een paard in den galop, een' vogel in de vlugt vat. Hij zal dezer dagen een levensgroot portret van den Keizer vervaardigen.

— De nieuwe opera van Auber, getiteld: *Marco Spada*, is het 39ste drama van dezen componist, die thans 72 jaar oud is. Hij is te Caen in Normandië geboren, en zijne eerste opera: *le sejour militaire*, dagteekent van 1813.

— Een man en twaalf vrouwen uit Puerto de Disa in de Spaansche Pyreneën vertrokken, om in Frankrijk werk te zoeken, 't geen zij 's winters in hunne ellendige landstreek niet konden vinden, zijn in 't gebergte zoodanig door de koude getroffen, dat zes der vrouwen na vreeselijk lijden er onder bezweken zijn.

SARDINIE.

De Evangelische gemeente der Waldenzen te Turyn wint gedurig in leden aan, vooral sedert ook in de Italiaansche taal gepredikt wordt. Een voormalig R. K. Priester uit Rome, die tot genoemde kerk is overgegaan, maakt door zijne prediking veel opgang, en ook een Kapueijner monnik is lid dier gemeente geworden. Het Hof bemoeit zich met deze zaken niet. — De hoop op eene spoedige vereffening der geschillen tusschen de Regering en den Pauselijken Stoel schijnt weder vervlogen te zijn.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 26 December.

De onlangs genomen maatregelen tegen de roovers in Hongarije doen zien, dat de algemeene zekerheidsmaatregelen in dat land niet volstaan. De bijzondere omstandigheid, dat de herders in Hongarije, wier getal ruim 20,000 bedraagt, allen, als ze hunnen kans schoon zien, rooven wat ze kunnen, en door hunne bekendheid met wegen en passen boven de policie veel voor hebben, veroorzaakt, dat de uitroeijing der roovers in de groote woestenijen tot dus verre onmogelijk was. Een belangrijke maatregel is evenwel genomen, die goede gevolgen kan hebben. De Hongaarsche herders berijden altijd inlandsche paarden; deze zijn zoo vlug en de berijders zoo goede ruiters, dat geen cavallerist hen kan inhalen. Den herders is thans bevolen, op straffe van 50 stokslagen, in plaats van paarden ezels te berijden. Veel herders zullen zich in den beginne die straf getroosten, alvorens de voor hen vernederende verwisseling aan te nemen; het bevel zal echter spoedig zijne goede vruchten dragen, en beter baten dan alle mogelijke teregtstellingen.

TURKYE.

Het Turksche Rijk, zegt het *Journal des Débats* in eene beschouwing over de laatste gebeurtenissen in dat land, is in den jongsten tijd in moeijelijkheden geraakt met Rusland en de R. K. Mogendheden wegens de gewijde oorden in Palestina; met alle buitenlandsche gezantschappen wegens het weren der buitenlandsche muntspeciën; met Engeland en Oostenrijk wegens het verbod der stoomvaart in den Bosporus onder Engelsche en Oostenrijksche vlag; met Oostenrijk wegens de aangelegenheden van Bosnië, alwaar de Christen-bevolking wordt verdrukt; met Engeland en Frankrijk wegens de gewraakte geldleening; met de geheele Europesche geldmarkt wegens de gansch niet naauwgezette behandeling der laatstgemelde aangelegenheid. Zoude in zulke omstandigheden aan de oevers van den Bosporus niet ligtelijk eene krisis kunnen plaats grijpen, die thans, bij den naauwen zamenhang van al de belangen der beschaafde volken, hen allen zoude aangaan?

Wij hopen dat de Sultan, wiens regtschapenheid en wijsheid algemeene erkenning verdienen, zijne blinde Raadslieden zal wegzenden en terugkeeren tot de staatkunde, waardoor zijne Regering tot nog toe roemrijk en veilig was.

MONTENEGRO.

Den 12den en 13den dezer zijn de Montenegrijnen met de Turksche troepen, bij Podgorizza slaags geraakt zijn en hebben de bovenhand behouden; daarop is op voorstel van den Turkschen bevelhebber, een wapenstilstand gesloten, gedurende welken de Sultan met de eigenlijke verlangens der Montenegrijnen zoude worden bekend gemaakt. De worsteling der dappere bergbewoners van Montenegro zou eene zaak van Europeesch belang worden, indien het berigt zich mogt bevestigen dat de Christen-bevolking der aangrenzende Turksche gewesten gereed zou staan om zich bij hen te voegen, zoo zij niet spoedig ten onder gebragt wierden.

VEREENIGDE STATEN.

In den Mexicaanschen Staat Sonora heeft eene bende Fransche landverhuizers, aan wier hoofd zekere Graaf Raousset Boulbon staat, de regeringstroepen verslagen, Sonora onafhankelijk en tot een deel van Frankrijk verklaard. Deze beweging, zegt het New-Yorksche blad de *Herald*, kan groote gevolgen hebben. Sedert eenige jaren heeft de Fransche Regering met thans blijkbare bedoelingen, hare meest rustelooze en waagzieke burgers aangemoedigd om derwaarts te verhuizen. Het gelukte hun daar politieken invloed te verwerven. Zij bestonden uit zes of acht honderd man, verdeeld in drie compagnien; hun opperhoofd was de evengenoemde Graaf. Deze maakte, naar het schijnt, aanspraak op zekere rijke mijnen, en werd daarbij door den Gezant van Frankrijk ondersteund. Daar echter zijn eisch door de overheden afgewezen werd, rustte hij zich toe om dien gewapenderhand te doen gelden; hij vereenigde vijf of zes honderd landgenooten, wel gewapend en uitgerust; en daarmede heeft hij, gelijk wij nu vernemen, de tegen hem afgezondene regerings-troepen verslagen. Boulbon diende vroeger bij de Fransche troepen in Algerië, en onderscheidde zich aldaar in menig opzigt; hij is vermetel en belust op avonturen, juist een man zoo als de Fransche Regering daartoe behoefde.

Tevens is het schiereiland Samana, tot nog toe behoorende tot het grondgebied der Republiek van St. Domingo, door eenige Fransche oorlogschepen in bezit genomen, eene zeer gewigtige stelling voor Frankrijk bij oorlog. Doch geen krachtig bewind der Unie zal toelaten dat eenige Europesche Mogendheid voet krijge in ons werelddeel of op de nabij gelegen eilanden.

— Men schrijft uit Petersburg dat een drietal schepen zijn uitgerust, om het oog te houden op de naar Japan gezondene schepen van hier.

KAAP DE GOEDE HOOP.

KAAPSTAD, 20 November.

De Synode der Nederd. Herv. kerk heeft aan den Luitenant-Gouverneur, ter verzending aan de Regering des moederlands, de volgende verklaring ingediend:

»Wij, de Leeraars en Ouderlingen der Nederd. Herv. kerk in Zuid-Afrika, in eene Synode vergaderd, gezien hebbende dat een door het regeringsblad dezer kolonie afgekondigd koninklijk schrijven den titel van *Lord Bisschop der Kaapstad* geeft aan den voornaamsten Geestelijke der Vereenigde kerk van Engeland en Ierland aan de Kaap; ook in een officieel stuk de opgave gezien hebbende dat »de kerkprovincie der Kaapstad eene bevolking bevat van 750,000 zielen," waaronder alzoo de geheele bevolking der kolonie en de nabij gelegen landstreken moet begrepen zijn; verder opgemerkt hebbende dat de gezegde Bisschop zich zelven noemt *den eersten Bisschop van Gods kerk* hier te lande; buitendien door eene officiele mededeeling bekend geworden zijnde met zijn verlangen om bij plegtigheden den voorrang te hebben, naar den rang hem door het gouvernement des moederlands toegekend; — achten wij het noodig, in deze onze eerste vergadering na de oprigting van een bisdom der Vereenigde kerk van Engeland en Ierland in Zuid-Afrika, te verklaren, ten einde elk misverstand ten opzigte onzer stelling voor te komen, dat, terwijl de Nederd. Herv. kerk van Zuid-Afrika, schoon het oudste en verreweg talrijkste godsdienstige genootschap in Zuid-Afrika, geenen voorrang vordert boven eenigen anderen tak der Kerk van Christus, zij in vereenigheid en broederliefde wenscht te leven met allen die, bij verschillende uiterlijke vormen of beginselen van kerkbestuur, met haar de groote beginselen der Kerkhervorming handhaven, — zij echter weigert eenen titel van eenen geestelijke of eenige godsdienst te erkennen, welke eene aanspraak op meerderheid of gezag over hare eigen kerkelijke overheden of ledematen te kennen geeft, noch eenige aanspraak op voorrang van de zijde van eenig ander godsdienstig genootschap zal eerbiedigen."

STADS BERIGTEN.

Burgerlijke Stand.

Van den 23 tot en met den 29 December 1852.

BEVALLEN: J. van Erkel, geb. Flamman, D. — [illegible] de Vlam, geb. Roelhof, D. — J. Sloos, geb. Verstraten, Z. — F. S. W. van der Leek, geb. Krueger, [illegible] — F. Seyn, geb. van de Wiel, D. levenl. — A. van Oijen, geb. van der Veer Z. — J. M. Larrewijn, geb. Bean, D. — C. J. M. Wijtenburg, geb. [illegible]sse, Z. — A. Mooten, geb. Arkeveld, D. — L. Bos, geb. van der Meer, Z. — C. [illegible], geb. van Nieuwenhoven, D. — C. Stikkelorum, geb. Trouwee, D. — M. [illegible]enburg geb. Aupers, Z. — J. van der Horst, geb. van Wijk, D. — C. van Ovost, geb. Inkoop, Z. — M. P. Slegtenhorst, geb. Aniba, Z. — J. Eggink, geb. Rink, Z. — P. Wagemaker, geb. Mulder, D. — D. Kruit, geb. Kieboom, D. — J. van der Bl[illegible], geb. van Steenbergen, D. — J. Priem, Z. — H. de Vogel, geb. van Pruissen, Z. — M. van Dunnen, geb. Kleyn, Z. — J. A. Smit, geb. [illegible], Z. — J. Koet, geb. in 't Hol, Z. — J. Blansjaar, geb. de Vos, Z. — C. Hanselaar, geb. van Noort, Z. — M. van Leeuwen, geb. van Pypen, Z. — G. de Fey, geb. van Velsen, Z. — E. J. Beens, geb. Halderiet, D. — H. J. P. Wassenaar, geb. Kwestroo, D.

GEHUWD: J. Verschoor, Jm. en R. van den Heyden, Jd. — J. van der Spek, Jm. en W. Kwaadgras, Jd.

OVERLEDEN: G. Kniest, geb. van der Voorn, 67 j. — C. M. de Munck, D., 6 w. — [illegible] M. Jansen, D., 5 w. — J. Labordus, D., 2 j. — C. Schaft, geb. Blijee, 86 j. — J. C. Densel, 18 j. — P. A. Hoek, Z., 2 m. — E. Zirkzee, geb. van der Togt, 4 j. — J. J. Fernee, 58 j. G. M. Teske, geb. Bosmaar, 57 j. M. van Erkel, D., 2 d. — M. Kikkert, D., 5 m. — C. B. Gertenaar, D., 3 m. — J. A. Wyman, 63 j. — A. H. de Haan, geb. de Bolster, 37 j. — P. H. de Matter, Z., 3 m. — G. Beffo, geb. van den Eykel, 62 j. — J. van Dijk, D., 2 m. — A. Brakel, 72 j. — H. Overdijk, 80 j. — C. H. Buhschmeer, 70 j.

219de Staats-Loterij.

Trekking der Eerste Klasse.

3de Trekking: No. 12454 een prijs van ƒ20,000. No. 3078 een prijs van ƒ2,500. Nos. 2756, 2800, 10534 en 16093 ieder een prijs van ƒ1,000.

4de. » Geene.

ADVERTENTIEN.

Ondertrouwd: C. J. VERHAVE,
en
D. M. CATJOU,
LEYDEN, 29 December 1852. Wede. P. W. GROEN.

Bevallen van eene DOCHTER, E. HALDERIET, geliefde Echtgenoote van J. L. BEENS.
LEYDEN, 28 December 1852.

Op den 28sten December 1852, overleed te *Rotterdam*, in den ouderdom van 71 jaren, de Heer MICHIEL VIRULY VAN VUREN EN DALEM.

Het heeft den eeuwigen God behaagd, mijn hartelijk geliefden Echtgenoot de Heer JOHANNES ALBERTUS WYSMAN, na eene kortstondige doch hevige ongesteldheid, het tijdelijke met het eeuwige te doen verwisselen, in den ouderdom van 68 jaren en tien maanden, na eenige jaren pijn en smarte, met geduld en troost te hebben geleden. Zoo ik hoop en vertrouw is hij een beter leven ingegaan. Wat ik, zijn eenige Broeder en verdere aanverwanten in hem verliezen, zullen allen die den afgestorvene goed gekend hebben, eenigermate kunnen beseffen en in onze billijke droefheid deelen. Zijne nagedachtenis zal bij ons in zegening blijven.

LEYDEN, 25 December 1852. Wed. J. A. WYSMAN, PRINS.

Heden ontsliep tot mijne bittere droefheid, in den jeugdigen leeftijd van ruim 23½ jaar, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote ALETTA SERVATIUS, met wie ik slechts vijf weken in den echt mogt vereenigd zijn. Kortstondig was het bezit, zwaar is de beproeving. God geve mij kracht en sterkte om in zijnen ondoorgrondelijken wil te berusten.

ASSEN, 25 December 1852. C. BRUNINGS.

Eenige Kennisgeving.

Gevoelig voor de blijken van deelneming, betoond bij het overlijden van Vrouwe MARIA JOHANNA DE HEYDER — HEKMAN, betuigt haar Echtgenoot bij deze, daarvoor zijnen hartelijken dank.

LEYDEN, 30 December 1852.

Bij acte op den 29sten December 1852, te *Leyden* onder de hand geteekend en aldaar geregistreerd, is tusschen de Ondergeteekenden HELENA ADRIANA VELTMAN, Weduwe JOANNES HENRICUS DE SWAAN, zonder beroep, en PETRUS DRAIJER, *Droogist*, beide wonende te *Leyden*, overeengekomen, om de door hen, bij behoorlijk geregistreerde onderhandsche Acte van den 27sten November 1828, opgerigte **VENNOOTSCHAP** en **COMMANDITE**, onder de Firma van P. DRAIJER EN Co., ten doel gehad hebbende den Handel in *Droogerijen*, *Chemicaliën* en *Verwwaren*, met den 31sten December 1852 te doen **eindigen**, met bepaling dat de tweede Ondergeteekende belast zal zijn met de likwidatie der ontbonden Firma.

H. A. VELTMAN, Wed. J. H. DE SWAN,
P. DRAIJER.

De Ondergeteekende maakt aan alle zijne Begunstigers bekend, dat bij hem gedurende den Winter te bekomen zijn Groote en Kleine **WAFELEN** alsmede **OBLIE**. Woont op de Haarlemmerstraat, omtrent de Turfmarkt, op den hoek van de Morlaansteeg. Verzoekende eens ieders gunst, belovende eene prompte en civiele bediening.

JACOBUS SJARDYN.

Bij den Ondergeteekende zijn van heden aan te verkrijgen:

BESTE STEENKOLEN,

per halve Ned. Mud, tegen contante betaling.

Harde kolen à 57 Cts. **Neutjes** à 52 Cts. **Ongesorteerde** 47 Cts. **Gruis** 37 Cts. **Smidskolen** 37 Cts.

Onder deze prijzen is niet begrepen de Lands impost à 23 Centen per halve Ned. mud.

P. G. BOMMEZYN,
Buiten de Hoogewoerdsche Poort.

Bestellingen worden aangenomen bij den Heer BROER, in de Nieuwsteeg.

LUTKIE, CRANENBURG EN GEYER,

Botermarkt, Wijk IV. No. 6,

hebben bij deze de eer te berigten, dat hun Magazijn voor het op handen zijnde Nieuwejaar ruimschoots voorzien is van alle mogelijke soorten van: REGISTERS, GROOTBOEKEN, JOURNAALS, KANTOOR- en VINKEL-BOEKEN, in onderscheidene grootte en in verschillende manier van liniëring.

Ingenaaide Folio's van 1 boek dik goed zwaar Holl. Schrijf, à 22 Cts.

Kantoor-Boeken van 2 boek dik zwaar best Holl. *propatria*, gebonden in sterken Franschen Band, à 70 Cts.

Registers met buitengewone Liniëring, worden bij bestelling aangenomen en in den kortst mogelijken tijd afgeleverd.

Verschillende soorten van **Winkel-Boeken**, van 1 en 2 boek papier, à 16, 20, 24 en 35 Cts.

Zakboekjes, ingenaaid of ingebonden in half Leder, geheel Linnen of geheel Leder, à 2, 4, 8, 10, 12, 15, 18, 20, 25, 30 en 35 Cts.

Dubbel geliniëerd **Rekening-Papier**, à 18 Cts het boek en hooger.

Gesteendrukte Rekeningen en Nota's, à 20, 30, 35, 45, 55 en 60 Cts de 100.

Wissels, Assignatiën en Quitantiën, à 12, 15, 18, 20 en 25 de 100.

Enveloppen à 20 Cts de 100, bij 1000 tot veel verminderden prijs.

Visite- en Adres-Kaarten, met en zonder Vergulde Randen, à 13, 20, 25 en 35 Cts het 100.

Post- en Schrijf-Papier, à 10, 12, 15 en 18 Cts het boek en hooger, bij riem of half riem tot minderen prijs.

Een buitengewoon assortiment **Stalen Pennen**, van 12, 15, 18, 20, 25, 35, 45, 60, 70 en 80 Cts het gros.

Ouwels, Potlooden en Lak, à 35 Cts het ℔.

Wij belasten ons tevens met het ***Lithographiëren*** van **Visite- en Adres-Kaarten** op verschillende soorten van Glacé Carton; **Factuurs, Nota's en Wissels**, hetwelk alles met de meeste zorg wordt geëffectueerd.

PUBLIEKE VERKOOPING,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen *Leyden*, op Zaturdag den 8sten Januarij 1853, bij Opbod, en op Zaturdag den 15den Januarij 1853, bij Afslag, des avonds ten *zeven* ure, van:

Een HUIS EN ERF, waarin de *Broodbakkers-Affaire* wordt uitgeoefend, staande en gelegen te *Leyden*, aan de zuidzijde van de Hoogewoerd, tusschen de Koene- en Vrouwestegen, Wijk III. No. 454, Kadaster Sectie D. No. 356, groot 76 ellen.

Kunnende worden bezigtigd op Maandag en Dingsdag van iedere week, des voormiddags van 10 tot 4 ure.

Zijnde inmiddels nadere Informatien te bekomen ten Kantore van den Notaris A. WYNSTROOM, te *Leyden*.

OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING,

te *Katwijk aan den Rijn*, in het Logement *de Roskam*, op Woensdag den 5den Januarij 1853, bij Opveiling, en op Woensdag den 12den Januarij 1853, bij Afslag, telkens des voormiddags ten 11 ure, van:

Een hecht, welingerigt en zeer aangenaam gelegen HEERENHUIS, bevattende 6 Vertrekken, waarvan 5 Gestukadoord, en allen van Stookplaatsen voorzien, voorts Keuken met Wel- en Regenwaterpompen, twee Kelders, Mangelkamer, Droog- en Turfzolders; wijders een annex Koetshuis, met Stalling voor 2 Paarden en Hooizolder, Tuinmanswoning, alsmede eene partij best TUIN- OF TEELLAND EN ERVE, staande en gelegen bij elkander binnen de Gemeente *Katwijk*, aan den Rijndijk of Straatweg, tusschen *Valkenburg* en *Katwijk aan den Rijn* en strekkende achter tot aan den Rijn, gemerkt Wijk I. No. 104*a* en *b*, bij het Kadaster bekend in Sectie B. Nos. 1589, 1590 en 1591, te zamen ter grootte van 52 roeden en 96 ellen.

Zijnde voornoemd stuk grond zeer gunstig gelegen en geschikt tot Oprigting eener *Fabriek*, gelijk zich aldaar bevorens eene Kalkbranderij heeft bevonden.

Aangeslagen in de Grondbelasting over 1852, tot . . . . f 30.77.
In het Rijnlandsch Bundergeld en Binnenl. Kosten over 1851, tot " 1.19½.

Kunnende worden aanvaard: het Huis c. a. met den 1sten Mei 1853 en het Land des verkiezende eerder.

Nadere onderrigtingen zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris A. E. ROEST VAN LIMBURG, te *Katwijk aan den Rijn*; kunnende het voorschreven Pand worden bezigtigd gedurende 14 werkdagen vóór de Opveiling, van des voormiddags ten 10 tot des namiddags ten 4 ure, mits voorzien zijnde van een Bewijs van Toegang, door voornoemden Notaris af te geven.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 29 December.

		Laagst. koers.	Hoogst. koers.	[illegible]
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	$66\frac{1}{4}$	$66\frac{3}{8}$	$66\frac{3}{16}$
Dito Certificaten	" 3 "	79	$79\frac{1}{16}$	79
Dito dito	" 4 "	$96\frac{7}{8}$	$97\frac{1}{16}$	$97\frac{1}{16}$
Amortisatie Syndicaat	" 3½ "	$95\frac{7}{8}$	96	96
Handelmaatschappij	" 4½ "	—	—	—
O. I. Leening	" 4 "	$96\frac{1}{4}$	—	—
Dito Holl. Spoorweg		—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	" 4½ "	—	—	—
Haarlemmermeer	" 5 "	103	—	—
FRANKRIJK, Certif.	" 3 "	$76\frac{1}{4}$	—	—
Dito dito	" 5 "	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	" 5 "	$109\frac{1}{4}$	—	—
Dito dito 1828 en 1829	" 5 "	—	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	" 5 "	$97\frac{1}{2}$	—	—
Dito 1840	" 4 "	$92\frac{1}{4}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	" 4 "	$92\frac{1}{4}$	$92\frac{1}{2}$	$92\frac{1}{4}$
Dito dito Nieuwe	" 4 "	—	—	—
Inschrijving in Assign.	" 6 "	—	—	—
Certificaten van dito	" 6 "	73	$73\frac{1}{2}$	$73\frac{1}{4}$
POLEN, Obligatiën	" 4 "	$86\frac{1}{8}$	$86\frac{1}{16}$	$86\frac{1}{16}$
Dito Aandeelen met Loten	fl. 250 f	—	—	—
Dito dito 1835	" 500 "	$165\frac{1}{2}$	$166\frac{1}{2}$	—
SPANJE, Obligatiën	à 1 pCt.	$23\frac{1}{16}$	$23\frac{1}{8}$	$23\frac{1}{8}$
Dito Obligatiën	" 3	$49\frac{1}{2}$	[illegible]	$49\frac{9}{16}$
Dito Binnenl. à 6 m.	" 3 "	[illegible]	[illegible]	$43\frac{5}{8}$
Bewijzen Coupons		[illegible]	—	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	" 5 "	$80\frac{1}{2}$	$86\frac{1}{2}$	—
Dito	" 4 "	—	—	—
Dito Metall.	" 5 "	$80\frac{3}{4}$	$81\frac{1}{4}$	—
Dito Nieuwe	" 5 "	$93\frac{1}{2}$	[illegible]	$93\frac{1}{2}$
Dito 1847	" 2½ "	41	[illegible]	—
BELGIE, Banc.	" 2½ "	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	" 2½ "	$53\frac{7}{8}$	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £	" 5 "	$99\frac{3}{4}$	—	—
PORTUGAL, te Londen	" 5 "	—	—	—
Dito dito	" 4 "	$38\frac{3}{4}$	$38\frac{7}{8}$	$38\frac{13}{16}$
VENEZUELA	" 3½ "	—	—	—
MEXICO	" 5 "	$22\frac{1}{2}$	23	—
AMERIKA, Bankactiën		$4\frac{1}{2}$	—	—

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt. Prolongatie 2½ pCt. Wissel-Disconto 2. De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is f 9.75 à 80.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.